EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 09 11
COM(2019) 410 final

2019/0191 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu Pasaulio prekybos organizacijos generalinėje taryboje, dėl sprendimo dėl PPO įsipareigojimų atidėjimo, leidžiančio narėmis esančioms besivystančioms šalims taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusių šalių produktams, pratęsimo priėmimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) generalinėje taryboje dėl numatomo sprendimo dėl PPO įsipareigojimų atidėjimo, leidžiančio narėmis esančioms besivystančioms šalims taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusioms šalims, pratęsimo priėmimo.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartis

Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartis (toliau – PPO steigimo sutartis) įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d.

Europos Sąjunga yra sutarties šalis.

2.2. Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferencija ir generalinė taryba

Vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 1 dalimi, Ministrų konferencija turi įgaliojimus priimti sprendimus visais klausimais, kuriuos numato bet kuri iš daugiašalių prekybos sutarčių.

Vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 2 dalimi, kai nevyksta ministrų konferencijos susirinkimai, jos funkcijas vykdo generalinė taryba.

Vadovaujantis IX straipsnio 1 dalimi, PPO sprendimus paprastai priima bendru sutarimu.

2.3. Numatomas PPO generalinės tarybos aktas

Vadovaujantis PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 dalimi, išskirtinėmis aplinkybėmis narei nustatytas įsipareigojimas gali būti atidėtas.

Gavusi Čilės, Kinijos, Indijos, Tailando ir Turkijos (toliau – pritariančiosios šalys) prašymą, PPO generalinė taryba turi priimti sprendimą pratęsti galiojantį PPO įsipareigojimų atidėjimą, leidžiantį narėmis esančioms besivystančioms šalims taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusioms šalims, vadovaujantis PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalimis (toliau – numatomas aktas).

Galiojantis su mažiausiai išsivysčiusiomis šalimis susijęs įsipareigojimų atidėjimas nustojo galioti 2019 m. birželio 30 d. Todėl numatomo akto tikslas – pratęsti įsipareigojimų atidėjimą nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2029 m. birželio 30 d.

Numatomas aktas taps privalomas PPO šalims pagal PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 dalį ir II straipsnio 2 dalį, kurioje nustatyta: „Sutartys ir su jomis susiję dokumentai, įtraukti į 1, 2 ir 3 priedus <...> yra šios Sutarties sudėtinė dalis, privaloma visoms valstybėms narėms“.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Pritariančiosios šalys paprašė nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2029 m. birželio 30 d. pratęsti galiojantį PPO įsipareigojimų atidėjimą pagal GATT 1994 I straipsnio 1 dalį, pagal kurį narėmis esančioms besivystančioms šalims leidžiama taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusių šalių, kurias kaip tokias nustatė Jungtinių Tautų Organizacija, produktams nereikalaujant tokių pačių tarifų normų taikyti bet kurios kitos narės panašiems produktams.

Pritariančiosios šalys pateikė prašymą pagal PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalis. Savo prašymą jos grindžia itin dideliu mažiausiai išsivysčiusių šalių pažeidžiamumu ir ypatingais struktūriniais sunkumais, su kuriais šios šalys susiduria pasaulio ekonomikoje, taip pat tuo, kad svarbu gerinti jų veiksmingą dalyvavimą daugiašalėje prekybos sistemoje užtikrinant joms naudingą patekimą į rinką, kad būtų remiamas jų produkcijos įvairinimas ir eksporto bazė.

Tai bus antrasis įsipareigojimų atidėjimo dėl lengvatinio muitų tarifų režimo mažiausiai išsivysčiusioms šalims pratęsimas; pirmą kartą jis suteiktas 1999 m. birželio 15 d. laikotarpiui iki 2009 m. birželio 30 d.[1], ir 2009 m. gegužės 27 d. pratęstas iki 2019 m. birželio 30 d.[2]

Pratęsus įsipareigojimų atidėjimą nebūtų neigiamai paveikta nei Sąjungos ekonomika, nei prekybos ryšiai su šio įsipareigojimų atidėjimo lengvatomis besinaudojančiomis šalimis. Sąjunga, taikydama savo iniciatyvą „Viskas, išskyrus ginklus“, mažiausiai išsivysčiusioms šalims leidžia visapusiškai patekti į rinką be muitų ir kvotų ir remia kitų PPO narių, įskaitant besivystančias šalis, pastangas mažiausiai išsivysčiusioms šalims taip pat taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą. Be to, Sąjunga mano, kad būtina teisinė priemonė, leidžianti besivystančioms šalims teikti tokias lengvatas, atsižvelgiant į tai, kad PPO nuostata dėl įgaliojimų suteikimo tokią galimybę suteikia tik išsivysčiusioms narėms. Todėl pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu Generalinėje taryboje, turėtų būti pritarti įsipareigojimų atidėjimo pratęsimui.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį“[3].

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Generalinė taryba yra susitarimu, t. y. PPO steigimo sutartimi, įsteigtas PPO organas.

Aktas, kurį turi priimti Generalinė taryba, yra teisinę galią turintis aktas. Vadovaujantis PPO steigimo sutarties II straipsnio 2 dalimi ir IX straipsnio 3 dalimi, numatomas aktas bus privalomas pagal tarptautinę teisę.

Numatomu aktu Susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

---

1 WT/L/304.

2 WT/L/759.

3 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomo akto tikslas ir turinys yra susiję su bendra prekybos politika.

Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 207 straipsnio 4 dalies pirma pastraipa kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

5. NUMATOMO AKTO SKELBIMAS

PPO generalinės tarybos aktu bus įgyvendinamos PPO steigimo sutarties nuostatos, susijusios su įsipareigojimų atidėjimu, todėl tikslinga priimtą aktą paskelbti *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

2019/0191 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios turi būti laikomasi Europos Sąjungos vardu Pasaulio prekybos organizacijos generalinėje taryboje, dėl sprendimo dėl PPO įsipareigojimų atidėjimo, leidžiančio narėmis esančioms besivystančioms šalims taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusių šalių produktams, pratęsimo priėmimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartis (toliau – PPO steigimo sutartis) įsigaliojo 1995 m. sausio 1 d.

(2) vadovaujantis PPO steigimo sutarties II straipsnio 2 dalimi, „sutartys ir su jomis susiję dokumentai, įtraukti į 1, 2 ir 3 priedus (toliau – daugiašalės prekybos sutartys) yra šios Sutarties sudėtinė dalis, privaloma visoms valstybėms narėms“;

(3) vadovaujantis IX straipsnio 3 dalimi, išskirtinėmis aplinkybėmis Ministrų konferencija gali nuspręsti atidėti PPO steigimo sutartimi ar bet kuria iš daugiašalių prekybos sutarčių narei nustatytą įsipareigojimą;

(4) PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytos įsipareigojimų, susijusių su į PPO steigimo sutarties 1A arba 1B, arba 1C priedus įtrauktomis daugiašalėmis prekybos sutartimis ir jų priedais, atidėjimo suteikimo procedūros;

(5) vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 1 dalimi Ministrų konferencija turi įgaliojimus priimti sprendimus visais klausimais, kuriuos numato bet kuri iš daugiašalių prekybos sutarčių;

(6) vadovaujantis PPO steigimo sutarties IV straipsnio 2 dalimi, kai nevyksta Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) ministrų konferencijos susirinkimai, jos funkcijas vykdo PPO generalinė taryba. Vadovaujantis IX straipsnio 1 dalimi, PPO sprendimus paprastai priima bendru sutarimu.

(7) 1999 m. birželio 15 d. PPO narės iki 2009 m. birželio 30 d. atidėjo įsipareigojimus pagal GATT 1994 I straipsnio 1 dalį tiek, kiek būtina, kad narėmis esančioms besivystančioms šalims būtų leidžiama taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusių šalių, kurias kaip tokias nustatė Jungtinių Tautų Organizacija, produktams nereikalaujant tokių pačių tarifų normų taikyti bet kurios kitos narės panašiems produktams. 2009 m. gegužės 27 d. PPO narės pratęsė įsipareigojimų atidėjimą laikotarpiui nuo 2009 m. liepos 1 d. iki 2019 m. birželio 30 d.;

(8) vadovaudamosi PPO steigimo sutarties IX straipsnio 3 ir 4 dalimis, Čilė, Kinija, Indija, Tailandas ir Turkija (toliau – pritariančiosios šalys) pateikė prašymą Generalinei tarybai priimti sprendimą dėl galiojančio PPO įsipareigojimų atidėjimo,

leidžiančio narėmis esančioms besivystančioms šalims nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2029 m. birželio 30 d. taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusių šalių produktams;

(9) pritariančiosios šalys prašymą grindžia itin dideliu mažiausiai išsivysčiusių šalių pažeidžiamumu ir ypatingais struktūriniais sunkumais, su kuriais jos susiduria pasaulio ekonomikoje, taip pat tuo, kad svarbu gerinti jų veiksmingą dalyvavimą daugiašalėje prekybos sistemoje užtikrinant joms naudingą patekimą į rinką, kad būtų remiamas jų produkcijos įvairinimas ir eksporto bazė;

(10) pratęsus įsipareigojimų atidėjimą nebūtų neigiamai paveikta nei Sąjungos ekonomika, nei Sąjungos prekybos ryšiai su šiuo įsipareigojimų atidėjimu besinaudojančiomis šalimis. Be to, Sąjunga mažiausiai išsivysčiusioms šalims leidžia visapusiškai patekti į rinką be muitų ir kvotų pagal sistemą „Viskas, išskyrus ginklus“ ir remia kitas PPO narės, kurios taip pat taiko prekybos lengvatas mažiausiai išsivysčiusioms šalims;

(11) tikslinga pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį nustatyti poziciją, kurios Europos Komisija Sąjungos vardu turi laikytis PPO generalinėje taryboje, kad būtų pritarta pritariančiųjų šalių prašymui pratęsti įsipareigojimų atidėjimą, nes įsipareigojimų atidėjimo pratęsimas bus privalomas PPO narėms,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi laikytis Europos Komisija Pasaulio prekybos organizacijos generalinėje taryboje, yra pritarti PPO įsipareigojimų atidėjimo, leidžiančio narėmis esančioms besivystančioms šalims nuo 2019 m. liepos 1 d. iki 2029 m. birželio 30 d. taikyti lengvatinį muitų tarifų režimą mažiausiai išsivysčiusių šalių kilmės produktams.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas